

ВИСНОВОК

щодо проекту Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо заходів, спрямованих на поновлення прав засуджених осіб та осіб, взятих під варту, у зв'язку з неналежними умовами тримання (реєстр. № 5652)

На виконання пункту 2 Постанови Верховної Ради України від 23 травня 2024 року № 3756-ІХ «Про прийняття за основу проекту Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо заходів, спрямованих на поновлення прав засуджених осіб та осіб, взятих під варту, у зв'язку з неналежними умовами тримання» Комітет з питань правової політики розглянув на своєму засіданні 8 серпня 2024 року (протокол № 165) пропозиції і поправки, що надійшли від суб'єктів права законодавчої ініціативи до проекту Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо заходів, спрямованих на поновлення прав засуджених осіб та осіб, взятих під варту, у зв'язку з неналежними умовами тримання (реєстр. № 5652), прийнятого парламентом за основу (далі – Законопроект).

До Комітету від суб'єктів права законодавчої ініціативи до другого читання надійшло 22 пропозиції і поправки.

Разом з тим, під час розгляду Законопроекту члени Комітету дійшли висновку про необхідність відповідно до статті 15 Закону України «Про комітети Верховної Ради України» доповнити порівняльну таблицю до Законопроекту такими поправками і пропозиціями:

1. У Кримінально-виконавчому кодексі України:

1) перше речення частини четвертої статті 113 викласти в такій редакції:

"4. Кореспонденція, у тому числі в електронній формі, яку засуджені адресують Уповноваженому Верховної Ради України з прав людини, Європейському суду з прав людини, Міжнародному кримінальному суду, а також іншим відповідним органам міжнародних організацій, членом або учасником яких є Україна, уповноваженим особам таких міжнародних організацій, Комісії з розгляду скарг на неналежні умови тримання в установах для попереднього ув'язнення та установах виконання покарань, до суду та прокуророві, перегляду не підлягає і надсилається за адресою протягом доби з часу її подачі";

2) у статті 115¹:

частину першу викласти в такій редакції:

«1. Належними умовами тримання є умови, що відповідають вимогам Конституції України, міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, цього Кодексу, інших актів законодавства, зокрема:

- 1) недопущення катувань чи нелюдського або такого, що принижує гідність, честь, поведження чи покарання;
- 2) надання належної медичної допомоги;
- 3) забезпечення повноцінним харчуванням;
- 4) забезпечення житлово-побутових умов: жилою площею, вільного доступу до туалетних кімнат, достатнього природнього освітлення, нормативного температурного режиму, провітрювання приміщень;
- 5) дотримання державних медико-санітарних правил»;

частини п'яту та шосту викласти в такій редакції:

«5. Засуджений, член його сім'ї або близький родич, захисник мають право звернутися із заявою про встановлення факту та/або строку тримання у неналежних умовах до Комісії з розгляду скарг на неналежні умови тримання в установах для попереднього ув'язнення та установах виконання покарань.

Комісія з розгляду скарг на неналежні умови тримання в установах для попереднього ув'язнення та установах виконання покарань невідкладно, але не пізніше двох робочих днів надсилає копію заяви до адміністрації установи виконання покарань.

У п'ятиденний строк після отримання відповідної заяви засудженого, члена його сім'ї або близького родича чи захисника, уповноважені члени Комісії з розгляду скарг на неналежні умови тримання в установах для попереднього ув'язнення та установах виконання покарань відвідують установу виконання покарань та вивчають стан дотримання адміністрацією установи умов тримання.

Уповноважені члени Комісії з розгляду скарг на неналежні умови тримання в установах для попереднього ув'язнення та установах виконання покарань під час відвідування установ виконання покарань вправі безперешкодно із забезпеченням максимального сприяння працівниками та адміністраціями установ виконання покарань пересуватися територією цих установ, здійснювати аудіо- та відеозапис, ознайомлюватися із звітністю, здійснювати інспектування, подавати письмові запити, перевіряти додержання законодавства, оскаржувати протиправні дії (бездіяльність) посадових та службових осіб установ виконання покарань, вимагати негайного припинення таких дій (бездіяльності) та притягнення до відповідальності винних осіб (з наступним вичерпним письмовим повідомленням відповідної особи про вжиті (невжиті) заходи відповідальності протягом десяти днів з дня отримання відповідної вимоги), спілкуватися з будь-якими працівниками установ виконання покарань та засудженими (в тому числі на умовах анонімності).

У триденний строк після такого відвідування Комісія з розгляду скарг на неналежні умови тримання в установах для попереднього ув'язнення та установах виконання покарань приймає рішення, в якому встановлює наявність

або відсутність факту та/або строку тримання у неналежних умовах.

Рішення Комісії з розгляду скарг на неналежні умови тримання в установах для попереднього ув'язнення та установах виконання покарань підписується її членами.

Копії рішення Комісії з розгляду скарг на неналежні умови тримання в установах для попереднього ув'язнення та установах виконання покарань невідкладно, але не пізніше двох робочих днів надсилається адміністрації установи виконання покарань та засудженому, члену його сім'ї або близькому родичу, захиснику, які звернулися з відповідною заявою.

Адміністрація установи виконання покарань після отримання копії рішення Комісії з розгляду скарг на неналежні умови тримання в установах для попереднього ув'язнення та установах виконання про встановлення факту та/або строку тримання у неналежних умовах зобов'язана негайно вжити заходів щодо запобігання тримання засуджених в неналежних умовах, передбачених частиною третьою цієї статті та у десятиденний строк поінформувати про них Комісію.

6. Копія рішення Комісії з розгляду скарг на неналежні умови тримання в установах для попереднього ув'язнення та установах виконання покарань, яким встановлено факт та/або строк тримання засудженого у неналежних умовах, невідкладно надсилається до територіального органу центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері виконання кримінальних покарань та окружної прокуратури, в межах територіальної юрисдикції якої засуджений відбуває покарання, з метою контролю за виконанням рішення Комісії з розгляду скарг на неналежні умови тримання в установах для попереднього ув'язнення та установах виконання покарань».

2. У Законі України «Про попереднє ув'язнення»:

1) у статті 11²:

частину першу викласти в такій редакції:

«1. Належними умовами тримання є умови, що відповідають вимогам Конституції України, міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, цього Закону, інших актів законодавства, зокрема:

1) недопущення катувань чи нелюдського або такого, що принижує гідність, честь, поведження чи покарання;

2) надання належної медичної допомоги;

3) забезпечення повноцінним харчуванням;

4) забезпечення житлово-побутових умов: жилою площею, вільного доступу до туалетних кімнат, достатнього природнього освітлення, нормативного температурного режиму, провітрювання приміщень;

5) дотримання державних медико-санітарних правил»;

частину шосту викласти у такій редакції:

«6. У триденний строк після відвідування Комісія з розгляду скарг на

неналежні умови тримання в установах для попереднього ув'язнення та установах виконання покарань приймає рішення, в якому встановлює наявність або відсутність факту та/або строку тримання у неналежних умовах.

Рішення Комісії з розгляду скарг на неналежні умови тримання в установах для попереднього ув'язнення та установах виконання покарань підписується її членами.

Копії рішення Комісії з розгляду скарг на неналежні умови тримання в установах для попереднього ув'язнення та установах виконання покарань невідкладно, але не пізніше двох робочих днів надсилається адміністрації місця попереднього ув'язнення та особі, взятій під варту, члену її сім'ї або близькому родичу, захиснику, які звернулися з відповідною заявою.

Адміністрація місця попереднього ув'язнення після отримання копії рішення Комісії з розгляду скарг на неналежні умови тримання в установах для попереднього ув'язнення та установах виконання про встановлення факту та/або строку тримання у неналежних умовах зобов'язана негайно вжити заходів щодо запобігання тримання осіб, взятих під варту в неналежних умовах, передбачених частиною третьою цієї статті та у десятиденний строк поінформувати про них Комісію.

Копія рішення Комісії з розгляду скарг на неналежні умови тримання в установах для попереднього ув'язнення та установах виконання покарань, яким встановлено факт та/або строк тримання особи, взятої під варту, у неналежних умовах, невідкладно надсилається до територіального органу центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері виконання кримінальних покарань та окружної прокуратури, в межах територіальної юрисдикції якої особа перебуває під вартою, з метою контролю за виконанням рішення Комісії з розгляду скарг на неналежні умови тримання в установах для попереднього ув'язнення та установах виконання покарань»;

доповнити частиною восьмою такого змісту:

«8. Комісія з розгляду скарг на неналежні умови тримання в установах для попереднього ув'язнення та установах виконання покарань не розглядає повторні заяви особи, взятої під варту, члена його сім'ї або близького родича, захисника про встановлення факту та/або строку тримання у неналежних умовах, якщо перша заява вирішена по суті»;

2) перше речення частини восьмої статті 13 викласти в такій редакції:

«Кореспонденція, у тому числі в електронній формі, яку особи, взяті під варту, адресують Уповноваженому Верховної Ради України з прав людини, Європейському суду з прав людини, Міжнародному кримінальному суду, а також іншим відповідним органам міжнародних організацій, членом або учасником яких є Україна, уповноваженим особам таких міжнародних організацій, Комісії з розгляду скарг на неналежні умови тримання в установах для попереднього ув'язнення та установах виконання покарань, до суду та прокуророві, перегляду не підлягає і надсилається за адресою протягом доби з

часу її подачі»;

3. Розділ II Законопроекту викласти в такій редакції:

«II. Прикінцеві та перехідні положення

1. Цей Закон набирає чинності з 01 січня 2025 року, крім:

пункту 2 цього розділу, який набирає чинності з дня, наступного за днем опублікування цього Закону;

абзацу шістнадцятого підпункту 5 пункту 1, абзацу п'ятнадцятого підпункту 2 пункту 2 розділу I, які набирають чинності одночасно з набранням чинності Законом України «Про внесення змін до Кримінального кодексу України та Кримінального процесуального кодексу України щодо заходів, спрямованих на поновлення прав засуджених осіб та осіб, взятих під варту, у зв'язку з неналежними умовами тримання».

2. Кабінету Міністрів України до 31 грудня 2024 року:

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом; забезпечити приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом».

Комітетом до другого читання підготовлено порівняльну таблицю, яка містить 27 поправок і пропозицій, з яких пропонується 18 врахувати (у тому числі частково) і 9 – відхилити.

Розглянувши Законопроект, підготовлений до другого читання, Комітет з питань правової політики вирішив:

1. Рекомендувати Верховній Раді України проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо заходів, спрямованих на поновлення прав засуджених осіб та осіб, взятих під варту, у зв'язку з неналежними умовами тримання (реєстр. № 5652) прийняти в другому читанні та в цілому у редакції, запропонованій Комітетом, а також у разі прийняття Законопроекту як Закону доручити Комітету разом з Головним юридичним управлінням Апарату Верховної Ради України здійснити редакційне та техніко-юридичне доопрацювання його тексту.

2. Доповідачем від Комітету з цього питання під час розгляду на пленарному засіданні Верховної Ради України визначити заступника Голови Комітету БОЖИКА В.І.

Голова Комітету

Д.В. МАСЛОВ

